

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

مرکز تحقیقات
توانبخشی اعصاب اطفال

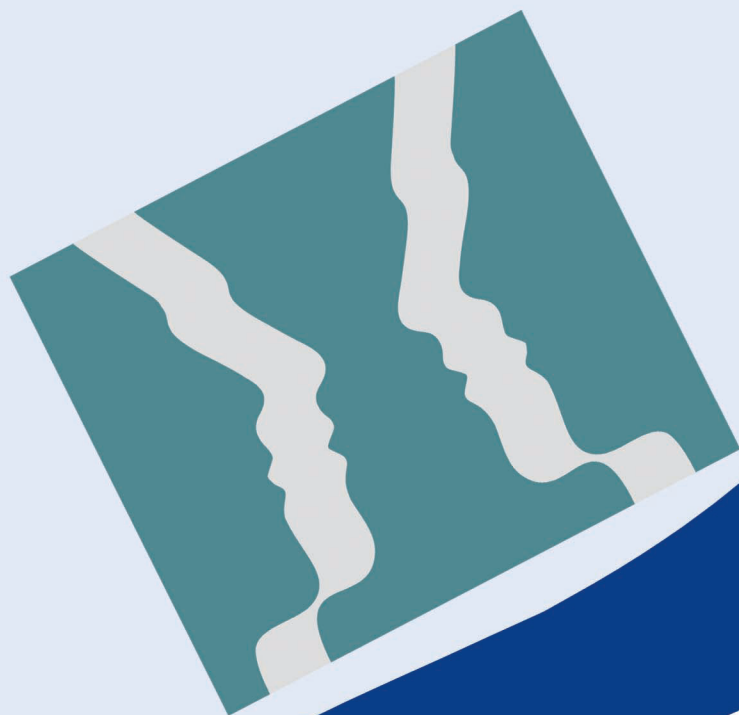
دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

آزمون‌های لب‌خوانی سارا

تألیف: دکتر گیتا موللی

آزمون‌های لب‌خوانی سارا

مروری بر لب‌خوانی، ارزیابی و آموزش

مؤلف:

دکتر گیتا موللی

Sara Lipreading Test

A review of lipreading: Assessments Tools & Training programs

By: Movallali Guita, PhD

لب‌خوانی جز ثابت غالب برنامه‌های توانبخشی شنوایی کودکان و بزرگسالان ناشنوا/کم شنوا در کشور ما هنوز تا حدودی ناشناخته است. در این کتاب دو آزمون لب‌خوانی موجود در زبان فارسی بطور مفصل ارائه شده‌اند. آزمون‌های لب‌خوانی سارا رساله کارشناسی ارشد مؤلف کتاب بوده است و مقالات چندی نیز در این زمینه به چاپ شده است.

انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۴۲-۲۶-۶

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آزمون‌های لب‌خوانی سارا

مروری بر لب‌خوانی، ارزیابی و آموزش

مؤلف:

دکتر گیتا موللی

سرشناسه	: موللی، گیتا، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: آزمون‌های لب‌خوانی سارا: مروری بر لب‌خوانی، ارزیابی و آموزش / مولف گیتا موللی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۴۲-۲۶-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: واژه نامه.
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۰۳] ۱۱۰-.
عنوان دیگر	: مروری بر لب‌خوانی، ارزیابی و آموزش.
موضوع	: لب‌خوانی
موضوع	: ناشنوایان -- روش‌های ارتباطی
شناسه افزوده	: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
رده بندی کنگره	: HV۲۴۸۷ ۱۳۹۳ م۸۱۴ /
رده بندی دیویی	: ۳۷۱/۹۱۲۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۲۰۶۸۹

نام کتاب: آزمون‌های لب‌خوانی سارا: مروری بر لب‌خوانی، ارزیابی و آموزش

مؤلف: دکتر گیتا موللی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۴۲-۲۶-۶

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

چاپ اول: ۱۳۹۳

چاپ: ارشیا

ناشر: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

نشانی: اوین، بلوار دانشجو، خیابان کودکان، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

تلفکس: ۲۲۱۸۰۰۸۱

با قدردانی از همکاری

● **همه‌انگهی و نظارت:** پرستو تاجیک ● **ویراستاران:** دکتر رضا سیدانور، نرگس مرادی

● **صفحه‌آرا:** گروه گرافیکی ارشیا ● **طراحی جلد:** گروه گرافیکی ارشیا

همه حقوق نشر برای ناشر محفوظ است: هرگونه استفاده از متن به هر صورتی در قالب کتابچه، جزوه، تهیه CD آموزشی، تهیه نرم‌افزار، استخراج آزمون، ترجمه به دیگر زبان‌ها و استفاده از مطالب کتاب، اشکال، تصاویر و... بدون اجازه کتبی از ناشر غیر قانونی است.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول / آزمون‌های گفتارخوانی	۵
فصل دوم / گفتارخوانی و عوامل وابسته	۱۷
فصل سوم / آموزش گفتارخوانی	۶۱
فصل چهارم / چگونه لب‌خوانی خود را بهبود بخشیم؟ (راهنمای افراد کم‌شنوا)	۹۱
منابع	۱۰۳
واژه‌نامه	۱۱۱
واژه‌یاب	۱۱۳

پیشگفتار

نگاه کردن به لب‌های گوینده در مکالمات چهره به چهره یا به عبارت دیگر لب‌خوانی، درک گفتار را به ویژه در محیط‌های پرسروصدا به‌طور چشمگیری بهبود می‌بخشد. در مطالعات اخیر مشخص شده است که نشانه‌های زبانشناسی دیداری هنگامی که اصوات گفتاری از نظر شنیداری قابل دسترس نیستند حتی در افراد شنوا نیز سبب تحریک کورتکس شنوایی می‌شوند. لب‌خوانی یکی از مباحث جدایی‌ناپذیر در مباحث توانبخشی افراد کم شنوا به شمار می‌آید و برای آن‌ها حائز اهمیت ویژه‌ای است. با وجود اینکه تحقیقات در این زمینه سال‌هاست در خارج از کشورمان جریان دارد و ده‌ها آزمون و ارزیابی به زبان انگلیسی در اختیار پژوهشگران قرار دارد اما ما هنوز در این زمینه دچار فقر منابع علمی به زبان فارسی هستیم. با توجه به نبود منابع علمی کافی در این زمینه و نیاز گروه‌های آموزشی دانشگاه‌ها و دانشجویان و کارشناسان شنوایی‌شناسی، گفتار درمانی و مربیان و محققان در زمینه کم شنوایی تصمیم به تألیف کتاب حاضر گرفته شد. این کتاب بنا به تقاضای کارشناسان و دانشجویان و ضرورت وجود منبعی ویژه در این حیطه برای تدریس واحدهای مرتبط در رشته‌های توانبخشی تألیف گردید. این کتاب حاصل کار پایان نامه کارشناسی ارشد رشته شنوایی‌شناسی و چندین پژوهش مؤلف است. اصول و مبانی لب‌خوانی (گفتارخوانی) و آزمون‌های موجود در زبان فارسی به صورتی قابل استفاده و کاربردی در آن آورده شده است و به بحث کاملی پیرامون آموزش و توانبخشی آن پرداخته شده است. کتاب حاضر در حقیقت نسخه کامل شده و به روز شده کتاب دیگری به نام "گفتارخوانی: عوامل وابسته و اصول آموزش و ارزیابی" است که پیش از این در انتشارات پژوهشکده کودکان استثنایی به چاپ رسیده بود. کتاب فوق مورد استقبال فراوان قرار گرفت و به سرعت نسخه‌های آن به پایان رسید با توجه به نبود منبعی دیگر، تلاش بر این بوده است که از همه منابع موجود در این زمینه استفاده شود. امید است این هدف به خوبی برآورده شده باشد.

دکتر گیتا موللی

استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

فصل اول

آزمون‌های گفتارخوانی

درآمد

گفتار عموماً دارای چند وجه می‌باشد (تای موری^۱، ۲۰۱۴). سیستم ادراکی گفتاری انسان از علامت‌های دیداری و صداها به منظور رمزگشایی گفتار تولید شده توسط گوینده تشکیل شده است که بهترین توضیح برای آن اثر مک گورک^۲ است. علامات دیداری معمولاً شامل حالات، وضعیت‌ها و حرکات مشهود و قابل رؤیت دیداری (لب‌ها، دندان‌ها، زبان) و سایر علامت‌هایی که مستقیماً به تولید گفتار مربوط نمی‌شوند مثل حالات چهره، وضعیت سر و حالات بدن می‌باشد. افراد ناشنوای عمیق به منظور فهم لغات گفته شده، به گفتار دیداری بسیار وابسته‌اند. با کاهش حالت‌های شنیداری، درک گفتار به منظور رمزگشایی لغات به طور فزاینده‌ای به علامت دیداری مرتبط می‌شود. (هیلدر^۳، هارویو^۴ و بالد^۵، ۲۰۰۹).

گذراندن دوره‌های آموزش گفتارخوانی ضرورتاً سبب بهبود این عملکرد در همگی افراد دچار ضایعه شنوایی نمی‌شود. بنابراین لازم است پیش از آموزش، فرد مورد ارزیابی قرار گیرد. این ارزیابی‌ها باید شامل همکاری/عدم همکاری افراد خانواده و انتظارات واقع‌گرای فرد از این آموزش‌ها باشد:

- زبان اصلی چیست؟
- آیا وی دچار مشکلات یا محدودیت‌های زبانی است؟
- میزان پیشرفت وی چه ارتباطی با فرهنگ‌های اجتماعی و کاربردهای زبانی وی دارد؟

1- Tye-Murray

2- Mc Gork

3- Hilder-sara

4- Haryey-Richard

5- Theold-Barry-John